

WATCH ZIJN STIJL

Bas Kosters

Tekst: Rosan Bijpost

Kunstenaar Bas Kusters staat voor kleuren, expressie en opvallende vertoningen. Maar onder al die extravagantie bevindt zich een zachtaardige man die met veel bewondering (en soms een beetje ergernis) het leven ervaart. Hij kan niet zonder zijn sieraden, koffie, vrienden en tekenpapier en ziet zijn kledingkeuzes als een eigen taal...

Bas Kusters is bekend van modcol-lecties als *Dear sir/madam: HOPE*, *My Paper Crown*, *Clowns Are People Too* en *That puts the 'U' in Ugly*. Zijn exposities werden getoond over de hele wereld, van Shanghai tot New York, Parijs en Athene, met beroemde tentoonstellingen als *The Dutch Atelier* in Milaan, *Looking for map of magic place* in Tokyo en *Such Delicate Tenderness* in LA. Kusters presenteerde fashion weeks, stond in het theater met *De grote kunstshow* met Bas Kusters en werkte samen met bedrijven als Zenner, Fluevog, Bugaboo en Wehkamp. Momenteel verdiept hij zich in kunstzinnige uitingen van de emotie 'joy'.

Modeontwerper, partner, artistiek keling, verzamelaar. Kusters is het allemaal, maar wanneer ik hem vraag om zichzelf te omschrijven is zijn antwoord: Bas Kusters is een kunstenaar. "Een kunstenaar die bevlogen en soms een beetje overdonderd naar de wereld om zich heen kijkt. Misschien ben ik wel meer kunstenaar dan mens. Als ik dat onderdeel van mijn leven weg zou halen, dan is dat wel erg groot. Bijna alles wat ik doe, heeft daar een connectie mee. Het is mijn passie. Mijn drijfveer. De invulling van mijn leven."

KALM

De uitbundige verschijning van Kusters leidt wel eens tot de misvatting dat hij een wild en rebels bestaan zou leiden. "Ik ben juist heel zachtaardig, nadenkend en kalm. Maar misschien zijn die wilde verwachtingen nog iets van vroeger. Toen gebruikte ik mijn lichaam en uiterlijk als expressiemiddel, om een verhaal te vertellen. Ik was het visitekaartje van Bas Kusters Studio. De afgelopen tien jaar heeft daar een shift in plaatsgevonden. Ik ben dichterbij mezelf en mijn eigen gevoel gekomen. Dat stop ik nu in mijn werk. Ik druk mijn emoties uit via een wandkleed of

een schilderij, in plaats van mijn eigen lichaam, en laat het werk gewoon zijn werk doen. Of het nou om mijn verdriet, geluk of twijfels gaat, ik toon de pure versie van mezelf en laat daarmee mensen veel dichterbij komen."

Zijn gevoelens en emoties zijn dan ook de belangrijkste inspiratiebronnen voor de kunstenaar. Of juist het gebrek eraan. "Soms heb ik de ambitie of een wens om iets te ervaren. Dat kan dan een aanleiding zijn om een project te starten. Door je ergens op te focussen, kun je je *state of mind* veranderen. Dat zie ik als manifestatie.

Zo koesterde ik ooit de hoop dat ik me weer beter zou gaan voelen na een familieverlies, en focuste ik me dus op het gevoel 'hoop'. Tijdens het creëren, onderga je een persoonlijk proces. Uiteindelijk lukte het me om dat gewenste gevoel te bereiken. Dat vind ik interessant."

De aankomende expositie *An exercise in joy*, komt ook voort uit het verlangen naar een gevoel. Na vier jaar werken is er een einddatum in zicht, maar dat betekent niet dat het werk dan ook daadwerkelijk af is. Heeft Koster het gewenste gevoel bereikt? "Er zijn twee kanten aan een project: het persoonlijke proces en de ambities die ik heb als kunstenaar. Misschien voldoet uiteindelijk alleen het persoonlijke proces en niet het project. Of andersom. Of misschien ga ik na de expositie wel weer verder met het werk omdat ik het vreugdegevoel nog niet kan loslaten. Wat dat betreft is je hoofd soms je ergste vijand. Wanneer is iets genoeg? Waarom moet iets op een bepaalde manier? Hoe ouder ik word, hoe meer ik vertrouw op mijn intuïtie. Vroeger wilde ik alles onder controle hebben en hield ik me meer bezig met hoe het zou horen, het is fijn om dat los te kunnen laten."

BOODSCHAP

Of het nou om een wandkleed, beeld, knuffel of kledingstuk gaat, Kusters wil er iets mee vertellen. Van gedachte tot creatie, de boodschap wordt overgebracht op een eigenzinnige en opvallende wijze: een sfeer waarin verdwaald kan worden, patronen en kleuren die doen denken aan vroeger, humoristische details die je laten relativiseren. Kusters vindt het belangrijk dat zijn werk gezien en begrepen wordt. "Ik hoop dat het mensen helpt om in contact te komen met hun eigen emoties. Dat ze zich kwetsbaar durven op te stellen, zich anders te openbaren en daarin veilig te voelen. Ik heb ooit een serie wandkle-

den gemaakt genaamd *Tranen zijn de glitters van het leven*. Dat gaat over verdriet, maar is niet per se verdrietig. Verdriet kan ook bevrijdend of verhelderend werken. Door dat bij mezelf te herkennen en te vertalen in mijn werk, denk ik dat een ander het ook kan herkennen als hij dat nodig heeft en er troost in vindt.”

Ook maatschappelijke kwesties spelen een grote rol in de thema's van Kusters kunstwerken. “Ik ben een queerkunstenaar en zet me in om ruimte te bevechten voor de LHBTIQ+ beweging. Dat is voor mij altijd al belangrijk geweest, maar zeker met wat er nu allemaal in Amerika gebeurt. Ik wil bewustzijn creëren in de wereld waarin we leven. We worden continu in hokjes geplaatst en tegen elkaar uitgespeeld. Mannen tegen vrouwen, hetero's tegen homo's, vluchtelingen tegenover lokale bewoners. We zouden meer aandacht aan elkaar moeten besteden. Elkaar open tegemoet treden en het voordeel van de twijfel geven. Zachtheid vinden. Die hokjes belemmeren namelijk voor velen de mogelijkheid om zichzelf te zijn. In het najaar staat er al een tweede tentoonstelling gepland waarin ik aandacht besteed aan harmonieus samenleven en tegelijkertijd je eigen ruimte innemen als persoon. Want dat lijkt misschien een vanzelfsprekendheid, maar dat is het niet. Soms vergeet ik ook hoeveel ik daar zelf al voor gestreden heb.”

Niet iedereen is direct ontvankelijk voor de boodschap van de kunstenaar. De culturele bubbel bereikt lang niet alle uithoeken van de samenleving en de mensen die het bereikt, zitten er misschien niet eens op te wachten. Maar dat hoopt Kusters ook niet. “Je zou je kunnen

afvragen of ik wel slaag in mijn doel als iedereen mijn boodschap maar direct accepteert en aanneemt. Je hebt een bepaald publiek dat is aangetrokken door de geruststellende, enthousiaste en omarmende functie van mijn werk, maar ik hoop dat het ook de groepen bereikt die er helemaal niet op bedacht waren en het vervolgens iets met ze doet.”

JEUCD

Een toekomst als kunstenaar zag Kusters al vroeg voor zich. “Ik heb nog een blauwe maandag gedacht om kapper te worden, maar dat vond ik toch eigenlijk niks. Ik hield al heel jong van tekenen en knutselen, maar zou mezelf niet neerzetten als een heel getalenteerd creatief kind. Ik maakte wel al van alles en in de tienertijd kwam de interesse in persoonlijke expressie erbij. Ik ben naar een modeopleiding gegaan, als tussenstap naar de Kunstacademie. Daar was ik toen nog te jong voor. Wat ik nu doe voelt als de reden waarom ik op deze aarde ben. Ik zou niet weten wat ik anders zou doen. Misschien handelen

in vintage spullen of antiek. Mijn passie is ook verzamelen. Ik hou van kringloopwinkels en rommelmarkten afstruinen.”

Zijn atelier op het NDSM-plein staat dan ook vol met spullen. Met elke verschuiving van je blik stuit je op een nieuwe verrassing. Van knuffels tot grote kunstwerken, van stapels stoffen tot artistieke creaties en beelden. Je zou er dagen kunnen rondneuzen en nog steeds nieuwe dingen ontdekken. Het is de plek waar Kusters zijn emoties omzet in kunst en de creativiteit non-stop stroomt. “Ook al weet ik niet waar ik naartoe werk, ik stop niet, het proces stopt niet. Eén keer werkte ik aan een collectie geïnspireerd door de Rococo-stijl. Dat is een kunststroming die erg veroordeeld is. Een zwart schaap. Dat vind ik amusant. Ik hou wel van *the odd one out*. Ik maakte scepters van bloemen en patchwork van vlaggen, maar waar het me nou om te doen was? Daar kwam ik pas langzaam aan achter. Inmiddels ben ik overtuigd van mijn scheppende vermogen en weet ik dat er vele manieren zijn om ergens te komen. De ene keer vaar ik op mijn intuïtie en analyseer ik het

achteraf pas. De andere keer begint het met een idee en werk ik het heel specifiek uit. Dat is het leukst. Dan kun je er volledig induiken en nadenken tot je de juiste woorden vindt om jouw idee te vertalen in kunst. Zo verrijk je het verhaal en je eigen creatieve vocabulaire.”

LOOKS

Die vocabulaire vloeit ook voort in de kledingstijl van Kusters die hij omschrijft als eigenzinnig, feestelijk en persoonlijk. Al in zijn tienerjaren raakte de kunstenaar in de ban van extreem expressieve artiesten die hem inspireerden en motiveerden om zijn eigen visuele taal in zijn kleding, gedrag en stijl te onderzoeken.

“Inmiddels heb ik een kledingkast waarin van meer dan twintig jaar kleding hangt. Dat voelt als rijkdom. Alsof het mijn eigen taal is waarmee ik me kan uiten. Als ik 's ochtends voor de kast sta, kies ik de woorden uit waarmee ik me die dag kleedt, waar ik behoefte aan heb en waar ik me fijn in voel. Vandaag koos ik dit shirt van de band *Take that*. Alleen al bij het zien van het shirt ervaar ik het comfort, de omhelzing van het kledingstuk. Emotie zit automatisch verbonden aan je kledingkeuze. Juist omdat er in deze wereld al zoveel sprake van verkwisting is, vind ik het bijzonder om een relatie met je kledingstukken te hebben. Ik draag mijn kleding ook helemaal kapot. Tot de gaten erin vallen. Dat vind ik charmant.

Basickleding heeft Kusters niet. Dat werkt niet voor hem. Zelfs als hij naar de sportschool gaat, gaat er een ketting om, anders voelt hij zich niet compleet. Zijn vingers schuift hij vol met ringen en zijn gezicht is

versierd met piercings. “Ik zou nog wel een retro gouden horloge willen, maar dat is vrij duur. En gevaarlijk. Ik heb nu een Mickey Mouse horloge, maar ik draag hem eigenlijk bijna nooit. Ik had ook veel neonkleurige plastic horloges. Ik hou van neonkleuren. En ook van roze. Dat komt bijna overal wel in terug. Maar ik denk dat lichtblauw mijn lievelingskleur is.”

fiets! Maar dan wel echt een Hollandse fiets. Geen fratsen. Niks elektrisch. Gewoon een fiets. Alles wat daarbuiten valt vind ik irritant. Hondenpoep op de stoep vind ik ook heel irritant. Maar wat ik helemaal niet trek is onverdraagzaamheid. Mensen zijn zo weinig vergevingsgezind naar elkaar. Iedereen heeft een kort lontje. Je hoeft maar per ongeluk met je jas

VRIJE TIJD

Kusters leeft een kleurrijk leven. Hij is bijna altijd in zijn atelier te vinden, en werkt hij niet, dan is hij wel op een andere manier creatief bezig. Maar de maandagen zijn voor hemzelf. “Dan kan ik lekker mijn eigen gang gaan, omdat iedereen aan het werk is. Dan heb ik een relaxed dagje thuis of ga ik naar de bioscoop of een museum. Op de

langs iemand te komen en ze willen je al op je neus slaan. Zo geprikkeld, dat vind ik heftig. Ik ben ook niet altijd geduldig hoor, maar ik probeer dat zeker wel te zijn.

Ook probeert Kusters een gezond leven te leiden. Hij sport drie keer in de week en is negen jaar geleden gestopt met roken en drinken. “Dat is een duurzame stap geweest die me al zo veel heeft gebracht. Het helpt om in het hier en nu te zijn. Het geeft me veel meer inzicht in mijn werk – wat ik doe en waarom ik het doe. Dat is nu mijn belangrijkste focus: daarin ontwikkelen, nieuwe technieken aan te leren en steeds weer op een andere manier ernaar te kunnen kijken. En dat geeft me echt enorm veel voldoening.”

Solo-expositie ‘An exercise in JOY’ van Bas Kusters vanaf 17 mei in Artzaanstad. Vele werken zijn te koop en te huur.